DOCUMENT RESUME

ED 196 309 FL 012 099

AUTHOR	Verma, Manindra K.
TITLE	Tape Lessons to Accompany Intermediate Nepali Reader.
INSTITUTION	Wisconsin Univ., Madison. Dept. & Center of South Asian Studies.
SPONS AGENCY	Bureau of Postsecondary Education (DHEW/OE), Washington, D.C. Div. of International Education.
PUB DATE	78
NOTE	79p.: For related documents, see FL 012 096-098.
AVAILABLE FROM	Laboratories for Recorded Instruction, University of Wisconsin, Madison, WI 53706
LANGUAGE	Nepali; English
EDRS PRICE	MF01 Plus Postage. PC Not Available from EDRS.
DESCRIPTORS	*Audiotape Recordings; Instructional Materials; *Listening Comprehension; *Nepali; *Pattern Drills (Language); Postsecondary Education; *Reading Comprehension; Second Language Instruction

ABSTRACT

These tape lessons follow the sequence of the intermediate Nepali Reader. There are 12 lessons each containing various types of exercises designed to increase listening, speaking, and reading skills. Each lesson contains the following types of exercises: (1) listening comprehension; (2) question answering; (3) repetition; and (4) multiple choice or true-false. The instructions are in English; the exercises are in Nepali. (AMH)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED196309

Tape Lessons to Accompany

INTERMEDIATE NEPALI READER

by

Manindra K. Verma

Tara Nath Sharma

Krishna Pradhan

FL 012 099

U S DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION POSITION OR POLICY

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL IN MICROFICHE ONLY HAS BEEN GRANTED BY

U.S. Dept. of Education

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

Lesson One. नेपाली भाषा

1. The lesson is read at native speaker's speed. This section is for listening only.
2. Listen carefully and repeat each utterance after me.
3. Listen to this passage from the text attentively:

नेपालीका चल्तीका अरू नाउँहरू खस कुरा, गोर्खाली, पर्वते र पर्वतिया हुन् । यो भाषा भारोपेली परिवारमा पर्छ । यो संस्कृत भाषाहरूबाट जन्मेको हो । त्यसै हुनाले अरू भारतीय भाषाहरूसित यस भाषाको धेरै नजिकको सम्बन्ध छ । नेपालीको लिपि देवनागरी हो । संस्कृत, हिन्दी र मराठी भाषाहरूले पनि देवनागरी लिपि नै चलाउँछन् । अचेलत नेवारी भाषा पनि देवनागरी मै लेख्छिन् ।

Select the correct answer from the set of three given after each question. After your answer the correct answer will be given and used in a sentence. There will be a pause for you to repeat the sentence.

(i) नेपाली भाषा कुन भाषाहरूबाट जन्मेको हो ?

(a) खस कुरा

(b) संस्कृत

(c) हिमाली (pause)

-- संस्कृत । नेपाली भाषा संस्कृत भाषाहरूबाट जन्मेको हो ।

(pause)

(ii) नेपाली भाषा कुन लिपिमा लेख्छिन् ?

(a) नेपाली

(b) पर्वते

(c) देवनागरी (pause)

-- देवनागरी । नेपाली भाषा देवनागरी लिपिमा लेख्छिन् ।

(pause)

(iii) नेपालको अर्को कुन भाषा पनि देवनागरीमा लेखिन्छ ?

(a) नेवारी

(b) मराठी

(c) हिन्दी (pause)

-- नेवारी । नेपालको नेवारी भाषा पनि देवनागरी लेखिन्छ ।

(pause)

(iv) नेपाली भाषा को कुन भाषाहरुसित सम्बन्ध छ ?

(a) अरु भारतीय भाषाहरु

(b) तिब्बती भाषाहरु

(c) द्रविड भाषाहरु (pause)

-- अरु भारतीय भाषाहरु । नेपाली भाषाको अरु भारतीय भाषाहरुसित सम्बन्ध छ । (pause)

(v) नेपाली भाषा कुन परिवारमा पर्छ ?

(a) चिनियाँ

(b) भारोपेली

(c) हिमाली (pause)

-- भारोपेली । नेपाली भाषा भारोपेली परिवारमा पर्छ ।

(pause)

4. Listen to this passage carefully.

(1st paragraph)

Choose the correct answer from the set of three given after each question. After your response, there will be a sentence with the correct answer for you to repeat.

(i) नेपालको राष्ट्रभाषा कुन हो ?

(a) मैथिली

(b) नेवारी

(c) नेपाली (pause)

-- नेपाली । नेपालको राष्ट्रभाषा नेपाली हो ।

(pause)

(ii) नेपालका सरकारी काममा कुन भाषा चल्छ ?

(a) संस्कृत

(b) अंग्रेजी

(c) नेपाली (pause)

-- नेपाली । नेपालका सरकारी काममा नेपाली भाषा चल्छ ।

(pause)

(iii) दार्जीलिङ जिल्लामा धेरैले बोल्ने भाषा कुन हो ?

(a) बंगाली

(b) नेपाली

(c) हिन्दी (pause)

-- नेपाली । दार्जीलिङ जिल्लामा धेरैले बोल्ने भाषा नेपाली हो । (pause)

5. Listen to this passage attentively.

(2nd paragraph)

Select the contextually correct answer from the set after each question. After your response, there will be a sentence with the correct answer for you to repeat.

(i) नेपालमा अन्दाजी कति जनता छन् ?

(a) एक करोड

(b) एक करोड दस लाख

(c) एक करोड पच्चीस लाख (pause)

-- एक करोड पच्चीस लाख । नेपालमा अन्दाजी एक करोड पच्चीस लाख जनता छन् । (pause)

(ii) नेपालको शासन कुन भाषामा चल्छ ?

(a) नेपालीमा

(b) संस्कृतमा

(c) अंग्रेजीमा (pause)

-- नेपालीमा । नेपालको शासन नेपालीमा चल्छ । (pause)

(iii) नेपालमा कति जनताको मातृभाषा नेपाली हो ?

(a) सबैको

(b) आधी भन्दा केही बढीको

(c) पुग नपुग आधीको (pause)

-- आधी भन्दा केही बढीको । नेपालमा आधी भन्दा केही बढीको मातृभाषा नेपाली हो । (pause)

6. Answer whether true or false. If you think the statement is true, answer with साँचो , but if not true, with झूटो.

(i) नेपाली नेपालमा मात्रै बोलिन्छ ।

-- झूटो ।

(ii) नेपाली बोल्ने मानिस अरु ठाउँमा पनि छन् ।

-- साँचो ।

(iii) नेपालमा एक करोड पचास लाख जनता छन् ।

-- झूटो ।

(iv) नेपालमा अरु भाषा छैनन् ।

-- झूटो ।

(v) खसकुरा र नेपाली एउटै भाषाको दुई नाम हुन् ।

-- साँचो ।

(vi) नेपाली रोमन लिपिमा लेखिन्छ ।

-- झूटो ।

(vii) नेवारी भाषा देवनागरीमा लेखिन्थ्यो ।

-- झूटो ।

(viii) नेपालीसाहित्यमा संस्कृतका शब्द हुँदैनन् ।

-- झूटो ।

(ix) नेपाली साहित्यमा देवकोटाको नाउँ चलेको छ ।

-- साँचो ।

(x) नेपाली साहित्यमा धेरै पुस्तक छन् ।

-- साँचो ।

End of Lesson One.

Lesson Two. मीत

1. The lesson is read at native speaker's speed. This section is for listening only.
2. Listen carefully and repeat ecach utterance after me.
3. Select the correct answer from the set of three given after each question. After your response, the correct answer will follow and a sentence with it for you to repeat.

(i) एक पल्ट को घुम्न निस्केछ ?

(a) बाटाको डल्लो

(b) टपरी

(c) मीत (pause)

-- टपरी । एक पल्ट टपरी घुम्न निस्केछ ।

(pause)

(ii) त्यो कहाँ पुगेछ ?

(a) बारीमा

(b) बाटोमा

(c) भरोसामा (pause)

-- बारीमा । त्यो बारीमा पुगेछ ।

(pause)

(iii) बारीमा टपरीको कससित भेट भएछ ?

(a) माटाको डल्लासित

(b) हुरीसित

(c) पानीसित (pause)

-- माटाको डल्लासित । बारीमा टपरीको माटाको डल्लासित भेट भएछ । (pause)

(iv) तिनले आपसमा किन मीत लगाएछन् ?

(a) एका अर्कालाई मन पराएकाले

(b) पानी परेकाले

(c) आँधी चलेकाले (pause)

-- एका अर्कालाई मन पराएकाले । तिनले एका अर्कालाई मन पराए काले आपसमा मीत लगाएछन् । (pause)

(v) एक्कासि सँगसँगै के ओहरिएछन् ?

(a) आँधी र हुरी

(b) आँधी र पानी

(c) टपरी र माटाको डल्लो (pause)

-- आँधी र पानी । एक्कासि सँगसँगै आँधी र पानी ओहरिएछन् । (pause)

4. Choose any one of the answers.

(i) तपाईंले कसैसित मीत लगाउनु भएको छ कि छैन ?

(a) छ

(b) छैन (pause)

(ii) ती दुवै मीत दुस्क भएछन्, तर आँधी र पानी एक्के चोटि सँगै ओहरिंदा के भएछ ?

(a) ती दुवै खतम भएछन्

(b) ती दुवैले एकाअर्कालाई मन पराउन छोडे छन् (pause)

-- ती दुवै खतम भएछन् । (pause)

5. If you think the following statements true, answer with साँचो , if not true, with झूटो .

(i) टपरीले भनेछ, 'मलाई घिचेर राख्नुहोला है ।' (pause)

-- साँचो ।

(ii) टपरी हलुको हुन्छ । (pause)

-- साँचो ।

(iii) टपरीलाई बतासले पिरोलेछ । (pause)

-- साँचो ।

(iv) माटाको डल्लालाई केही पनि पीर रहेनछ । (pause)

-- झूटो ।

(v) माटाको डल्लाले पानीको चुटाइलाई थेग्न सक्छ । (pause)

-- झूटो ।

6. The following sentences are without verbs. Choose the contexually appropriate verb from the given set. After your response, the correct answer will be used in a sentence. Repeat the sentence in the pause.

(i) टपरीले माटाको डल्लासित मीत

(a) लगाएछ

(b) पुगेछ (pause)

-- लगाएछ । टपरीले माटाको डल्लासित मीत लगाएछ ।

(pause)

(ii) बतासले टपरीलाई

(a) छोप्यो

(b) उडायो (pause)

-- उडायो । बतासले टपरीलाई उडायो ।

(pause)

(iii) माटाको जीउले पानीलाई

(a) थिच्न सक्तैन

(b) थेग्न सक्तैन (pause)

-- थेग्न सक्तैन । माटाको जीउले पानीलाई थेग्न सक्तैन ।

(pause)

(iv) मीतको भरोसामा दुवै दुक्क

(a) हुन्छन्

(b) मिल्छन् (pause)

-- हुन्छन् । मीतको भरोसामा दुवै दुक्क हुन्छन् ।

(pause)

(V) आँधी र पानी एक्कासि

(a) चलेछन्

(b) ओहरिएछन् (pause)

-- ओहरिएछन् । आँधी र पानी एक्कासि ओहरिएछन् ।

(pause)

End of Lesson Two.

Lesson Three. अकली ससुरो, सकली बुहारी

1. This lesson is read at native speaker's speed. This section is for listening only.
2. Listen carefully and repeat each utterance after me.
3. Listen to this passage attentively.

(First paragraph)

Answer each of the following. questions on the passage you have just heard. After your response, listen to each of the correct answers and their use in a sentence. Repeat the sentence in the pause provided.

(i) बूढाको कति जनाको जहान थियो ? (pause)

-- चार जनाको । बूढाको चार जनाको जहान थियो । (pause)

(ii) जहानमा कोको थिए ? (pause)

-- बूढो, बूढी, छोरो र छोरी । जहानमा बूढो, बूढी, छोरा र छोरी थिए । (pause)

(iii) बूढाको कमाइ कस्तो हुन्थ्यो ? (pause)

-- बेसै हुन्थ्यो । बूढाको कमाइ बेसै हुन्थ्यो । (pause)

(iv) ऊ केको हिसाब गर्थ्यो ? (pause)

-- कण कणको । ऊ कण कणको हिसाब गर्थ्यो । (pause)

(v) गाउँलेहरू त्यस घरमा के पनि पाइन्छ भन्थे (pause)

-- बघिनीको दूध । गाँउलेहरू त्यस घरमा बघिनीको दूध पनि पाइन्छ भन्थे । (pause)

4. Listen to this passage carefully.

(Fourth and fifth paragraphs)

Answer the following questions in complete sentences.

(i) बूढो के भिन्ते थियो ? (pause)

-- बूढो नौनी भिवते थियो । (pause)

(ii) के आएर नौनीमा लट्पटियो ? (pause)

-- मौरी आएर नौनीमा लट्पटियो । (pause)

(iii) बूढी कहाँ थिई ? (pause)

-- बूढी चुलामा थिई । (pause)

(iv) को लाजले भुकुक्क भए ? (pause)

-- आमा र छोरी लाजले भुतुक्क भए । (pause)

(v) को माइत जाने दाउमा लागी ? (pause)

-- बुहारी माइतजाने दाउमा लागी । (pause)

5. Listen to this passage carefully.

(Second paragraph)

Answer the following questions in the context of the piece you just heard in साँचो or झूटो .

(i) धन कमाउने र जोगाउने बारेमा बुहारीलाई अनेक जुक्तिबुद्धि थाहा थियो । (pause) -- झूटो ।

(ii) बूढाका अर्तिउपदेश सुन्दा सुन्दा जहानका कान टट्टाइसकेको थिए । (pause) -- साँचो ।

(iii) बूढाका अर्तिउपदेश गाँउलेहरु मन पराउँथे । (pause) -- झूटो ।

(iv) बूढाको सम्पत्ति खाने छोरा र छोरी थिए । (pause) -- झूटो ।

(v) बिहेको कुरो धेरै भएन । (pause) -- झूटो ।

6. The following setences have no verbs. Choose the appropriate verb from the given set in the context of the story. After your selection, the appropriate word will be given and the whole sentence repeated for you to practice.

(i) बूढो ~~आ~~ण्को हिसाब --------

(a) दिन्थ्यो

(b) गथ्यों (pause)

-- गथ्यों । बूढो कण कणको हिसाब गथ्यों ।

(pause)

(ii) गाँउलेहरु असको पछाडि निकै कुरा --------

(a) काट्थे,

(b) सुन्थे (pause)

-- काट्थे । गाँउलेहरु उसको पछाडि निकै कुरा काट्थे ।

(pause)

(iii) सबै ~~म~~ख --------

(a) देखे

(b) परे (pause)

-- परे । सबै ~~म~~ख परे ।

(pause)

(iv) बूढो मोही --------

(a) पाथ्यों

(b) बनाउँथ्यो (pause)

-- पाथ्यों । बूढो मोही पाथ्यों ।

(pause)

(v) उसलाई पीर --------

(a) चल्यो

(b) पऱ्यो (pause)

-- पऱ्यो । उसलाई पीर पऱ्यो ।

(vi) हीरामोती पकाएर खाए निको --------

(a) आँउछ

(b) हुन्छ (pause)

-- हुन्छ । हीरामोती पकाएर खाए निको हुन्छ ।

(pause)

(vii) बुहारी शूलको बहाना --------

(a) गर्छे

(b) दिन्छे (pause)

-- गर्छे । हीरामोती पकाएर खाए निको हुन्छ ।

(pause)

(viii) यस कथामा बुहारीले माफ --------

(a) मागेकी छे

(b) दिएकी छे (pause)

-- मागेकी छे । यस कथामा बुहारीले माफ मागेकी छे ।

(pause)

(ix) सबैले बूढाको अर्ती अनुसार काम --------

(a) मागेका थिए

(b) गरेका थिए (pause)

-- गरेका थिए । सबैले बूढाको अर्ती अनुसार काम गरेका थिए । (pause)

(x) बूढाले मौरीमा लागेको नौनी --------

(a) पुछेको थियो ।

(b) खाएको थियो (pause)

पुछेको थियो । बूढाले मौरीमा लागेको नौनी पुछेको थियो ।

(pause)

End of Lesson Three.

Lesson Four. बाजी

1. This first reading of the story is for listening only.
2. Listen carefully and repeat after me.
3. Answer the following questions in complete sentences.

(i) बूढा बूढी कहाँ बस्थे ? (pause)
-- बूढा बूढी एकादेशमा बस्थे । (pause)

(ii) ती दुवै कस्ता थिए ? (pause)
-- ती दुवै अछ्ये थिए । (pause)

(iii) बूढीलाई के खान तलतल लाग्यो ? (pause)
-- बूढीलाई रोटी खान तलतल लाग्यो । (pause)

(iv) बूढीको कुराले बूढाको घैंटामा के लाग्यो ? (pause)
-- बूढीको कुराले बूढाका घैंटामा घाम लाग्यो । (pause)

(v) बूढो के खोज्न गई ? (pause)
-- बूढो पीठो खोज्न गई । (pause)

(vi) बूढी के खोज्न गई ? (pause)
-- बूढी तेल खोज्न गई । (pause)

(vii) बूढीले कति ओटा रोटी पकाई ? (pause)
-- बूढीले पाँचोटा रोटी पकाई । (pause)

(viii) त्यही बेलुका उनीहरुले रोटी खाए कि खाएनन् ? (pause)
-- त्यही बेलुका उनीहरुले रोटी खाएनन् । (pause)

(ix) त्यसो भए बूढाबूढीले के गरे त ? (pause)
-- बूढाबूढीले बाजी थापे । (pause)

(x) कसले तीनोटा रोटी खाने बाजी थियो ? (pause)

-- ढिलो उठ्नेले तीनोटा रोटी खाने बाजी थियो । (pause)

(xi) ती बूढाबूढी कति दिन सुते ? (pause)

-- ती बूढाबूढी दुई दिन सुते । (pause)

(xii) गाँउलेहरुलाई के पक्का भयो ? (pause)

-- गाँउलेहरुलाई बूढाबूढी मरेछन् भन्ने पक्का भयो । (pause)

(xiii) मलामी कति जना थिए ? (pause)

-- मलामी पाँच जना थिए । (pause)

(xiv) बूढाले किन थाम्न सकेन ? (pause)

-- आगाले पोलेकाले बूढाले थाम्न सकेन । (pause)

(xv) मलामीहरु किन भागे ? (pause)

-- मुदलि आफूलाई भाग लगाएको सुनेर मलामीहरु भागे । (pause)

4. Say साँचो if the following statement is true, and झूटो if false, and respond to the why question by employing the phrases of the text to prove your point.

For example:

Statement- बूढीले दसोटा रोटी पकाई ।

Answer- झूटो ।

Question- किन ?

Answer- कथामा 'पाँचोटा' लेखेको छ ।

(i) बूढीले बिहान रोटी पकाई । (pause)

-- झूटो । (pause)

किन ? (pause)

-- कथामा 'साँझपख' लेखेको छ । (pause)

(ii) बूढीको बाजीमा बूढो मान्यो । (pause)

-- साँचो । (pause)

किन ? (pause)

-- कथामा 'बूढो मन्जुर भयो' लेखेको छ । (pause)

(iii) दुई दिन बितिसकता पनि बूढाबूढी उठेनन् । (pause)

-- साँचो । (pause)

किन ? (pause)

-- कथामा 'न बूढो अठयो, न बूढी नै' लेखेको छ ।

(iv) गाँउलेहरूले सजिलैसित ढोका खोले । (pause)

-- झूटो । (pause)

किन ? (pause)

-- कथामा 'ढोका जबर्जस्ती उघारे' लेखेको छ । (pause)

(v) घाटमा उठे पछि बूढाले दुइटा खान्छु भन्यो । (pause)

-- साँचो । (pause)

किन ? (pause)

-- कथामा 'मलाई दुइटा भए पुग्छ' लेखेको छ । (pause)

5. The following sentences have no main verbs. Choose the contextually appropriate verb from the given set. After selecting the verb, repeat the sentence with it.

(i) बूढाको घैंटामा घाम -------- (pause)

(a) लाग्यो

(b) पऱ्यो (pause)

-- लाग्यो । बूढाका घैंटामा घाम लाग्यो । (pause)

(ii) दुइटै रोटीमा चित्त -------- (pause)

(a) बुझाऊ

(b) मनाऊ (pause)

-- बुझाऊ । दुइटै रोटीमा चित्त बुझाऊ । (pause)

(iii) बूढाबूढीको लामो ठाकठाक ठुकठुक भयो । (pause)

(a) गऱ्यो

(b) भयो (pause)

-- भयो । बूढाबूढी को लामो ठाकठाक ठुकठुक भयो ।

(iv) ती निर्यौलिमा --------- (pause)

(a) लाँउछन्

(b) पुग्छन् (pause)

-- पुग्छन् । ती निर्यौलिमा पुग्छन् । (pause)

(v) बूढी बाजी ---------- (pause)

(a) हार्दै थिई

(b) थाप्दै थिई (pause)

-- थाप्दै थिई । बूढी बाजी थाप्दै थिई । (pause)

(vi) दुवै जना सुत्न कम्मर -------- (pause)

(a) कस्छन्

(b) बाँध्छन् (pause)

-- कस्छन् । दुवै जना सुत्न कम्मर कस्छन् । (pause)

(vii) पाँच जना मात्र भेला -------- (pause)

(a) गरे

(b) भए (pause)

-- भए । पाँच जना मात्र भेला भए । (pause)

(viii) मलामीहरू बूढालाई आगो -------- (pause)

(a) लगाँउछन्

(b) पोछन् (pause)

-- लगाँउछन् । मलामीहरुले बूढालाई आगो लगाँउछन् ।

(ix) पाँचै जना मलामीहरुले त्यहाँबाट कुलेलम -------- (pause)

(a) भागे

(b) ठोके (pause)

-- ठोके । पाँचै जना मलामीहरुले त्यहाँबाट कुलेलम ठोके ।

(x) बूढाबूढी तीन छक -------- (pause)

(a) परे

(b) लागे (pause)

--- परे । बूढाबूढी तीन छक परे । (pause)

End of Lesson Four.

Lesson Five. लोभी मान्छे

1. The first reading of this story at native speaker's speed is for listening only.
2. Listen carefully and repeat after me.
3. Answer the following questions in complete sentences.

(i) कसले प्राणीहरूको सृष्टि गरे ? (pause)

-- ब्रह्माले प्राणीहरूको सृष्टि गरे । (pause)

(ii) ब्रह्माले एक दिन के गरे ? (pause)

-- ब्रह्माले एक दिन जीउजन्तुहरूको सभा बोलाए । (pause)

(iii) सभामा कसकसको मुख अँध्यारो थियो ? (pause)

-- सभामा मान्छे, गोरु, गधा र लाटकोसेराको मुख अँध्यारो थियो । (pause)

(iv) आपना सन्तानको मुख अँध्यारो देख्ता ब्रह्मालाई के लाग्यो ? (pause)

-- आपना सन्तानको मुख अँध्यारो देख्ता ब्रह्मालाई दिक्क लाग्यो । (pause)

(v) ब्रह्माले किन यस संसारको सृष्टि गरे ? (pause)

-- सबै प्राणी सुखी रहुन् भनी ब्रह्माले यस संसारको सृष्टि गरे । (pause)

(vi) गोरुलाई चालीस वर्षको जीवन कस्तो भयो ? (pause)

-- गोरुलाई चालीस वर्षको जीवन साह्रै लामो भयो । (pause)

(vii) गोरुले ब्रह्मासित के माग्यो ? (pause)

-- गोरुले ब्रह्मासित बीस वर्ष कटाई माग्यो । (pause)

(viii) गोरुको बीस वर्ष कसले लियो ? (pause)

-- गोरुको बीस वर्ष मान्छेले लियो । (pause)

(ix) गोरुको आयु लिएपछि मान्छेको आयु कति भयो ? (pause)

-- गोरुको आयु लिए पछि मान्छेको आयु साठी भयो । (pause)

(x) अरु कसकसले आयु कटाइ मागे ? (pause)

-- गधा र लाटकोसेराले आयु कटाइमागे । (pause)

(xi) गधा र लाटकोसेराको आयु कसले लियो ? (pause)

-- गधा र लाटकोसेराको आयु पनि मान्छेले नै लियो । (pause)

(xii) त्यसपछि मान्छेले कति वर्षको आयु पायो ? (pause)

-- त्यस पछि मान्छेले सय वर्षको आयु पायो । (pause)

4. Listen to the following passage carefully.

(last paragraph)

Select the correct answer.

(i) मान्छे कति वर्षसम्म फुर्तीमा हुन्छ ?

(a) चालीस वर्षसम्म

(b) बीस वर्ष सम्म

(c) साठी वर्षसम्म (pause)

-- चालीस वर्षसम्म । मान्छे चालीस वर्षसम्म फुर्तीमा हुन्छ । (pause)

(ii) ऊ चालीसदेखि साठी वर्षसम्म कस्तो हुन्छ ?

(a) गोरु जस्तो

(b) गधा जस्तो

(c) मान्छे जस्तो (pause)

-- गोरु जस्तो । (pause)

ऊ चालीसदेखि साठी वर्षसम्म गोरु जस्तो हुन्छ । (pause)

(iii) मान्छे साठी वर्षसम्म किन जोतिइरहने हुन्छ ?

(a) लाटकोसेराको भाग लिएकाले

(b) गोरुको भाग लिएकाले

(c) आयु नपुगेकाले (pause)

22

-- गोरुको भाग लिएकाले । (pause)

मान्छे साठी वर्षसम्म गोरुको भाग लिएकाले जोतिइरहने हुन्छ ।

(iv) असी कसिम्म मान्छे कस्तो हुन्छ ?

(a) उडिन्रहने लाटकोसेरो जस्तो

(b) जोतिइरहने गोरु जस्तो

(c) गाली सहने गधा जस्तो (pause)

-- गाली सहने गधा जस्तो । (pause)

असी कसिम्म मान्छे गाली सहने गधा जस्तो हुन्छ । (pause)

(v) मान्छे अरूको निद्रा खल्बल्याउने किन हुन्छ ?

(a) रालसिङ्गान बगाएर

(b) रातभरि कनेर र कराएर

(c) जस्तिले पनि उडेर (pause)

-- रातभरि कनेर र कराएर । (pause)

मान्छे रात भरि कनेर र कराएर अरूको निद्रा खल्बल्याउने हुन्छ । (pause)

5. Select the contextually appropriate nouns to fill in the blanks of the following sentences.

(i) ब्रह्माले सबै जीउजन्तुहरुको -------- बोलाए ।

(a) सभा

(b) सृष्टि (pause)

-- सभा । ब्रह्माले सबै जीउ जन्तुहरुको सभा बोलाए ।

(pause)

(ii) मान्छे र गोरु अँध्यारो -------- लगाइ रहेका थिए ।

(a) लुगा

(b) मुख (pause)

-- मुख । मान्छे र गोरु अँध्यारो मुख लगाइ रहेका थिए । (pause)

(iii) कसैलाई कुनै कुरामा -------- बुझेको छैन ।

(a) कुरा

(b) चित्त (pause)

-- चित । कसैलाई कुनै कुरामा चित बुझेको छैन ।

(pause)

(iv) गोरुले -------- मा जोतिनुपर्छ भन्यो ।

(a) हलो

(b) भारी (pause)

-- हलो । गोरुले हलो मा जोतिनुपर्छ भन्यो । (pause)

(v) लामो आयुबाट -------- गरिपाँउ ।

(a) थप

(b) कट्टा (pause)

-- कट्टा । लामो आयुबाट कट्टा गरिपाँउ । (pause)

(vi) मान्छे उठेर -------- बिसाउन थाल्यो ।

(a) भारी

(b) किती (pause)

-- किती । मान्छे उठेर किती बिसाउन थाल्यो । (pause)

(vii) मेरो -------- मा थप होस् ।

(a) आयु

(b) वर्ष (pause)

-- आयु । मेरो आयुमा थप होस् । (pause)

(viii) मान्छेलाई अझै -------- लागेन ।

(a) सन्तोष

(b) जीवन (pause)

-- सन्तोष । मान्छेलाई अझै सन्तोष लागेन । (pause)

(ix) जीवनको -------- यी पशुहरूलाई के थाहा होस् ।

(a) फुर्ती

(b) आनन्द (pause)

-- आनन्द । जीवनको आनन्द यी पशुहरूलाई के थाहा होस् ।

(pause)

(x) मान्छेलाई धेरै बाँध्ने -------- छँदै छ ।

(a) लोभ

(b) फुर्ती (pause)

-- लोभ । मान्छेलाई धेरै बाँध्ने लोभ छँदै छ ।

(pause)

6. If the statement is true say साँचो ; if not, say झूटो .

(i) सभामा धेरैजसो प्राणीहरु सुती देखिन्थे । (pause)
-- साँचो ।

(ii) मान्छेको मुख देख्ता ब्रह्मालाई रमाइलो लाग्यो । (pause)
-- झूटो ।

(iii) चित्त नबुझेको कुरो सभामा भन्न पाइन्थ्यो । (pause)
-- साँचो ।

(iv) सबैभन्दा पहिले गधाले आयु कहा गरिमाग्यो । (pause)
-- झूटो ।

(v) आफ्नो जीवनको माया सबै प्राणीलाई थाहा थिएन । (pause)
-- झूटो ।

(vi) भारी बोक्ता र पिटाइ खाँदा गधालाई आफ्नो जीवन मन पर्दैन । (pause)
-- साँचो ।

(vii) मान्छेले असी वर्षको आयु पाएपछि पुग्यो भन्यो । (pause)
-- झूटो ।

(viii) मान्छे पचास वर्षको हुँदा गोरु जस्तो हुन्छ । (pause)
-- साँचो ।

(ix) ब्रह्माले सबैले मागेका कुरा दिए । (pause)
-- साँचो ।

(x) अहिले ब्रह्माले सभा बोलाए मान्छेले आयु कटाइमाग्ने थियो । (pause)
-- झूटो ।

End of Lesson Five.

Lesson Six. गुरुभक्ति

1. The first reading of this story at native speaker's speed is for listening only.
2. Listen carefully and repeat after me.
3. Listen to this passage attentively.

(Third paragraph)

First select the contextually appropriate answer from the given set and then use it in a full sentence.

(i) खेतमा पानी कसरी बगिरहेको थियो ?

(a) बिस्तारी

(b) बेस्मारी (pause)

-- बेस्मारी । खेतमा पानी बेस्मारी बगिरहेको थियो । (pause)

(ii) बगिरहेको पानीलाई आरुणिले कहाँ थुन्न खोजे ?

(a) आलीमा

(b) खेतमा (pause)

-- खेतमा । बगिरहेको पानीलाई आरुणिले खेतमा थुन्न खोजे ।

(iii) आरुणिले के हालेर आली लगाए ?

(a) माटो

(b) पानी (pause)

-- माटो । आरुणिले माटो हालेर आली लगाए । (pause)

(iv) पानीले आली भत्काउँदा आरुणिले के गरे ?

(a) बाहिरतिर गए

(b) आफैं घोप्टो परे । (pause)

-- आफैं घोप्टो परे । पानीले आली भत्काउँदा आरुणि आफैं घोप्टो परे । (pause)

(v) आरुणि लमतन्न परी सुतेपछि के भिज्दै गयो ?

(a) हिलो

(b) खेत (pause)

-- खेत । आरुणि लमतन्न परी सुतेपछि खेत भिज्दै गयो ।

(pause)

4. First make an appropriate selection of the verb from the given set and then use it with the whole sentence.

(i) धौम्य मुनिले ठूलो नाउँ --------

(a) पढाएका थिए

(b) कमाएका थिए (pause)

-- कमाएका थिए । धौम्य मुनिले ठूलो नाउँ कमाएका थिए ।

(pause)

(ii) खेतमा पानी थुनेर आऊ भनी धौम्यले --------

(a) अह्राए

(b) खोजे (pause)

-- अह्राए । खेतमा पानी थुनेर आउ भनी धौम्यले अह्राए ।

(iii) पानी खेतको आली --------

(a) थुन्थ्यो

(b) भत्काउँथ्यो (pause)

-- भत्काउँथ्यो । पानी खेतको आली भत्काउँथ्यो । (pause)

(iv) आरुणि उठ्ने बित्तिकै पानी झन --------

(a) भत्कियो

(b) उर्लियो (pause)

-- उर्लियो । आरुणि उठ्ने बित्तिकै पानी झन उर्लियो । (pause)

(v) आरुणिले जाडा र हिलाको वास्ता --------

(a) गरेनन्

(b) देखेनन् (pause)

-- गरेनन् । आरुणिले जाडा र हिलाको वास्ता गरेनन् ।

(pause)

(vi) आरुणि सुतेपछि खेतको गरो --------

(a) सुक्तै गयो

(b) भिज्दै गयो (pause)

-- भिज्दै गयो । आरुणि सुतेपछि खेतको गरो भिज्दै गयो ।

(vii) धौम्यले आरुणिलाई टाढैबाट --------

(a) बोलाए

(b) खोजे (pause)

-- बोलाए । धौम्यले आरुणिलाई टाढैबाट बोलाए । (pause)

(viii) आरुणि खेतमा पानी --------

(a) सुतिरहेका थिए

(b) थुनिरहेका थिए (pause)

-- थुनिरहेका थिए । आरुणि खेतमा पानी थुनिरहेका थिए ।

(ix) आरुणिलाई देखुता सबै जना छक्क --------

(a) परे

(b) देखिए (pause)

-- परे । आरुणिलाई देखुता सबै जना छक्क परे । (pause)

(x) आरुणिले बेलीविस्तार --------

(a) दिए

(b) लगाए (pause)

-- लगाए । आरुणिले बेलीविस्तार लगाए । (pause)

5. Respond with the words साँचो and झूटो .

(i) धौम्य मुनि नामी थिए । (pause)
-- साँचो ।

(ii) उनका विद्यार्थीहरू उनको घरको काम गरिदिन्थे । (pause)
-- साँचो ।

(iii) गुरु खेतमा जाँदा आरुणि घरमै बसे । (pause)
-- झूटो ।

(iv) आरुणि खेतमा जाँदा अरु चेलाहरू घरमै थिए । (pause)
-- साँचो ।

(v) आरुणिले बगिरहेको पानी सजिलैसित थुने । (pause)
-- झूटो ।

(vi) आरुणिले आली लगाएपछि खेत भिज्दै गयो । (pause)
-- झूटो ।

(vii) आरुणि साँझ परिसकता पनि खेतमा थिए । (pause)
-- साँचो ।

(viii) गुरु धौम्य आरुणिलाई खोज्न एक्लै गए । (pause)
-- झूटो ।

(ix) खेतमा पुग्नेबितिकै आरुणिसित धौम्यको भेट भयो । (pause)
-- झूटो ।

(x) गुरुको आवाज सुनेर आरुणि जुरुक्क उठे । (pause)
-- झूटो ।

6. Answer the following questions in full sentences.

(i) अरुणि कसरित पढ्थे ? (pause)

-- आरुणि धौम्यसित पढ्थे । (pause)

(ii) एक दिन आरुणि कहाँ गए ? (pause)

-- एक दिन आरुणि खेतमा गए । (pause)

(iii) पानी धुन्न उनले के गर्नुपऱ्यो ? (pause)

-- पानी धुन्न उनले सुत्नुपऱ्यो । (pause)

(iv) साँझ परेपछि खेतमा कोको गए ? (pause)

-- साँझ परेपछि खेतमा धौम्य र अरु चेलाहरु गए । (pause)

(v) आरुणिको काम देखेर धौम्यले उनलाई के दिए ? (pause)

-- आरुणिको काम देखेर धौम्यले उनलाई आशीर्वाद दिए । (pause)

End of Lesson Six.

INTERMEDIATE NEPALI READER

Lesson Seven. यात्री , a poem by Laxmi Prasad Devcota.

1. This first reading of the poem is just for listening only.
2. Listen carefully and repeat each line after me.
3. Employ the contextually appropriate verb from the given set in the pauses provided. Repeat each sentence after me.

(i) कुन मन्दिरमा -------- यात्री

(a) आउँछौ

(b) जान्छौ (pause)

-- जान्छौ । कुन मन्दिरमा जान्छौ यात्री । (pause)

(ii) खोजी -------- कुन पुर ?

(a) हिंड्छौ

(b) जान्छौ (pause)

-- हिंड्छौ । खोजी हिंड्छौ कुन पुर ? (pause)

(iii) ईश्वर गहिराइमा --------

(a) सुत्तछ

(b) बस्तछ (pause)

-- बस्तछ । ईश्वर गहिराइमा बस्तछ । (pause)

(iv) हृदय -------- बत्ती बाली तेज प्रचुर ।

(a) बढाऊ

(b) लगाऊ (pause)

-- लगाऊ । हृदय लगाऊ बत्ती बाली तेज प्रचुर ।

(pause)

(v) बीच सडकमा ईश्वर --------

(a) हिंड्दछ

(b) चुम्दछ (pause)

-- हिंड्दछ । बीच सडकमा ईश्वर हिंड्दछ । (pause)

(vi) सुनौला काम गरिरहेको हात ईश्वर --------

(a) छुन्छ

(b) चुम्दछ (pause)

-- चुम्दछ । सुनौला काम गरिरहेको हात ईश्वर चुम्दछ । (pause)

(vii) उसले सेवकहरूको माथ --------

(a) छुन्छ

(b) चुम्दछ (pause)

-- छुन्छ । उसले सेवकहरूको माथ छुन्छ । (pause)

(viii) चराहरूको तानामा ईश्वर --------

(a) बोल्दछ

(b) गाउँछ (pause)

-- गाउँछ । चराहरूको तानामा ईश्वर गाउँछ । (pause)

(ix) ईश्वर दर्शन --------

(a) दिंदैन

(b) गर्दैन (pause)

-- दिंदैन । ईश्वर दर्शन दिंदैन । (pause)

(x) घाउमा मलम --------

(a) लगाउनुपर्छ

(b) चहराउनुपर्छ (pause)

-- लगाउनुपर्छ । घाउमा मलम लगाउनुपर्छ । (pause)

4. Answer in complete sentences.

(i) यात्री कहाँ जाँदै छ ? (pause)

-- यात्री मन्दिरमा जाँदै छ । (pause)

(ii) यात्रीले कसको काँध चढेको छ ? (pause)

-- यात्रीले मानिसहरुको काँध चढेको छ । (pause)

(iii) हाडहरुलाई कवि के भन्छन् ? (pause)

-- हाडहरुलाई कवि सुन्दर खम्बा भन्छन् । (pause)

(iv) कविले देखेको मन्दिरमा केको दीवार छ ? (pause)

-- कविले देखेको मन्दिरमा मांसपिण्डको दीवार छ । (pause)

(v) कवि केलाई सुनको छाना मान्छन् ? (pause)

-- कवि मस्तिष्कलाई सुनको छाना मान्छन् । (pause)

(vi) मनको सुन्दर सिंहासनमा कसको राज छ ? (pause)

-- मनको सुन्दर सिंहासनमा जगदीश्वरको राज छ । (pause)

(vii) यो सुन्दर मन्दिर केको हो ? (pause)

-- यो सुन्दर मन्दिर शरीरको हो । (pause)

(viii) ईश्वर कहाँ छ ? (pause)

-- ईश्वर भित्र छ । (pause)

(ix) ईश्वर कहाँ बस्तछ ? (pause)

-- ईश्वर गहिराइमा बस्तछ । (pause)

(x) कवि यात्रीलाई कसको पाउ समाऊ भन्छन् ? (pause)

-- कवि यात्रीलाई मानिसहरुको पाउ समाऊ भन्छन् । (pause)

5. Answer the following either/or questions. After your response, the correct phrase and complete sentence will be given for you to practice.

(i) मन्दिरमा यात्री जाँदैछ कि कवि ? (pause)

-- यात्री । मन्दिरमा यात्री जाँदै छ । (pause)

(ii) यात्री हिंड्दै छ कि काँध चढ्दै छ ? (pause)

-- काँध चढ्दै छ । यात्री काँध चढ्दै छ । (pause)

(iii) कवि नसालाई कि मन्दिरलाई नदी भन्छन् ? (pause)

-- नसालाई । कवि नसालाई नदी भन्छन् । (pause)

(iv) ईश्वर छालाको आँखाले देख्छि कि भित्रको आँखाले ? (pause)

-- भित्रको आँखाले । ईश्वर भित्रको आँखाले देख्छि । (pause)

(v) कवि यात्रीलाई मन्दिरमा जाऊ भन्छन् कि दुःखी मानिसहरूकोमा ?

-- दुःखी मानिसहरूकोमा । कवि यात्रीलाई दुःखी मानिसहरूकोमा जाऊ भन्छन् । (pause)

End of Lesson Seven. End of tape.

Lesson Eight. टीका , a none-act play.

1. This one-act play is read at native speaker's speed. This reading is for listening only.
2. In this one-act play the characters are आमै , the mother of the house, कमानसिंह , the son, सुन्तली , the wife, and कालु , the child. Listen carefully and repeat after me.
3. Choose contextually appropriate answers from the given sets. After your response, the correct answer and its use in the sentence will be given for you to repeat.

(i) आमै र सुन्तली कस्तो मुद्रामा छन् ?

(a) खिन्न

(b) प्रसन्न (pause)

-- खिन्न । आमै र सुन्तली खिन्न मुद्रामा छन् । (pause)

(ii) उनीहरु कमानसिंहलाई कति वेला पर्खदै छन् ?

(a) बिहान

(b) साँझमा (pause)

-- साँझमा । उनीहरु कमानसिंहलाई साँझमा पर्खदै छन् । (pause)

(iii) कालु के गर्दै छ ?

(a) पीङ. खेल्दै छ

(b) बत्ती बाल्दै छ (pause)

-- पीङ. खेल्दै छ । कालु पीङ. खेल्दै छ । (pause)

(iv) यस भन्दा पहिले कमानसिंह कुन दिन सम्म आइपुग्थ्यो ?

(a) टीकाको दिनसम्म

(b) फूलपातीको दिनसम्म (pause)

-- फूलपातीको दिनसम्म । यसभन्दा पहिले कमानसिंह फूलपातीको दिनसम्म आइपुग्थ्यो । (pause)

(v) टीकाको दिनमा के गर्नु पर्छ ?

(a) भोकै बस्नुपर्छ

(b) टीका लगाउनुपर्छ (pause)

-- टीका लगाउनुपर्छ । टीकाको दिनमा टीका लगाउनुपर्छ । (pause)

(vi) सुन्तलीलाई उसको लोग्ने किन आउन नसकेको जस्तो लाग्छ ?

(a) विदा नमिलेर

(b) विरामी भएर (pause)

-- विदा नमिलेर । सुन्तलीलाई उसको लोग्ने विदा नमिलेर आउन नसकेको जस्तो लाग्छ । (pause)

(vii) कमानसिंह कहिले आइपुग्यो ?

(a) खान लाग्दा

(b) टीका लाउने लाग्दा (pause)

-- टीका लाउने लाग्दा । कमानसिंह टीका लाउने लाग्दा आइपुग्यो । (pause)

(viii) कालु चिच्याउँदै किन बाहिरतिर दगुऱ्यो ?

(a) पौडी खेल्न

(b) बाबुलाई लिन (pause)

-- बाबुलाई लिन । कालु चिच्याउँदै बाबुलाई लिन बाहिरतिर दगुऱ्यो । (pause)

(ix) कमानसिंहलाई घर आउन किन ढीलो भयो ?

(a) मालिकको छोरो बिरामी भएकोले

(b) धेरै पैसा पाएकोले (pause)

-- मालिकको छोरो बिरामी भएकोले । कमानसिंहलाई घर आउन मालिकको छोरो बिरामी भएकोले ढीलो भयो । (pause)

(x) टीका पछि कमानसिंह के गर्छ ?

(a) फर्कने कुरा गर्छ

(b) नफर्कने कुरा गर्छ (pause)

-- नफर्कने कुरा गर्छ । टीका पछि कमानसिंह नफर्कने कुरा गर्छ । (pause)

4. Choose the appropriate verb from the given set. After your response, the correct answer and its use in the sentence will be given for you to repeat.

(i) डिबियामा बत्ती --------

(a) चलिरहेछ

(b) बलिरहेछ (pause)

-- बलिरहेछ । डिबियामा बत्ती बलिरहेछ । (pause)

(ii) कमानसिंह टुप्लुक्क --------

(a) आइपुग्यो

(b) आइपुगेन (pause)

-- आइपुग्यो । कमानसिंह टुप्लुक्क आइपुग्यो । (pause)

(iii) बूढीले कमानसिंहलाई टीका --------

(a) दिई

(b) लगाइदिई (pause)

-- लगाइदिई । बूढीले कमानसिंहलाई टीका लगाइदिई । (pause)

(iv) रात --------

(a) चढिसक्यो

(b) सुतिसक्यो (pause)

-- चढिसक्यो । रात चढिसक्यो । (pause)

(v) आमै छोराछोरीलाई आसीक --------

(a) माग्छिन्

(b) दिन्छिन् (pause)

-- दिन्छिन् । आमै छोराछोरीलाई आसीक दिन्छिन् ।

(vi) मन डराउँदा हँसले ठाँउ --------

(a) छोड्छ

(b) माग्छ (pause)

-- छोड्छ । मन डराउँदा हँसले ठाँउ छोड्छ । (pause)

(vii) कालु बाबुको अनुहार टुलटुल --------

(a) हेर्छ

(b) सुन्छ (pause)

-- हेर्छ । कालु बाबुको अनुहार टुलटुल हेर्छ । (pause)

(viii) उनीहरुको ढोगभेट --------

(a) गर्‍यो

(b) चल्यो (pause)

-- चल्यो । उनीहरुको ढोगभेट चल्यो । (pause)

(ix) कमानसिंहले पसिना --------

(a) चुहायो

(b) पायो (pause)

-- चुहायो । कमानसिंहले पसिना चुहायो । (pause)

(x) मान्छेले आफ्नै छानु --------

(a) छाउनु पर्छ

(b) रमाउनुपर्छ (pause)

-- छाउनुपर्छ । मान्छेले आफ्नै छानु छाउनुपर्छ । (pause)

5. Change the following sentences according to the examples given.

A. Example: मैले नेपाली पढ्या थिएँ ।
मैले नेपाली पढेको थिएँ ।

(i) कमानसिंह ढीलो आको थियो । (pause)
-- कमानसिंह ढीलो आएको थियो । (pause)

(ii) कालुले पीङ खेल्या थियो । (pause)
-- कालुले पीङ खेलेको थियो । (pause)

(iii) कमानसिंह दुःखले हुर्काको छोरो थियो । (pause)
-- कमानसिंह दुःखले हुर्काएको छोरो थियो । (pause)

(iv) ऊ विदेश गाको थियो । (pause)
-- ऊ विदेश गएको थियो । (pause)

(v) ठिटाठिटीहरुले रमाइलो गरिराख्या छन् । (pause)
-- ठिटाठिटीहरुले रमाइलो गरिराखेका छन् । (pause)

B. Example: मैले होटेलाँ खाएँ ।
मैले होटेलमा खाएँ ।

(i) तेरो मुखाँ गाईको दूधभात जाओस् । (pause)
-- तेरो मुखमा गाईको दूधभात जाओस् । (pause)

(ii) दसैं जस्तो चाडाँ पनि नोकरी गर्नुपर्छ रे । (pause)
-- दसैं जस्तो चाडमा पनि नोकरी गर्नुपर्छ रे । (pause)

(iii) ढीलै आको बेलाँ पनि फूलपातीसम्म आउँथ्यो । (pause)
-- ढीलै आएको बेलामा पनि फूलपातीसम्म आउँथ्यो । (pause)

(iv) आफ्ने माटाका डल्लाँ पसीना चुहाउनुपर्छ । (pause)
-- आफ्ने माटाका डल्लामा पसीना चुहाउनुपर्छ । (pause)

(v) आफ्ने देशाँ राम्रो भए को बाहिर जान्थ्यो ? (pause)
-- आफ्ने देशामा राम्रो भए को बाहिर जान्थ्यो ? (pause)

End of Lesson Eight.

Lesson Nine. Part 1 पशुपतिनाथको मन्दिर

1. This is an introductory essay on a famous Hindu temple in Kathmandu. Listen to it carefully.
   (First nine paragraphs)
2. Listen carefully and repeat after me.
3. The following are true/false questions on the first six paragraphs. Listen to them again if you need to. If the statement is contextually true say साँचो , it not say झूटो . Answer the why question according to the model provided.

   Example:

   Statement- काठमाडौं उपत्यका भित्र दुई सहर छन्
   Answer- झूटो
   Question- किन ?
   Answer- यस लेखमा 'तीन सहर छन्' भनी लेखेको छ ।

   (i) तीनै सहरमा हिन्दू मन्दिरहरू मात्रै छन् । (pause)
   झूटो । (pause)
   किन ? (pause)
   -- यस लेखमा 'हिन्दू र बौद्ध मन्दिरहरू छन्' भनी लेखेको छ ।

   (ii) ईंटको मूर्ति त्यहाँ धेरै पाइँदैनन् । (pause)
   -- झूटो । (pause)
   किन ? (pause)
   -- यस लेखमा 'ईंटका मूर्ति निकै पाइन्छन्' भनी लेखेको छ ।
   (pause)

(iii) पशुपतिनाथको मन्दिर पाटनमा छ । (pause)

-- झूटो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'पशुपतिनाथको मन्दिर काठमाडौंमा छ' भनी लेखेकोछ ।

(iv) पशुपतिनाथको मन्दिरमा जो पनि भित्र पस्न पाउँछन् । (pause)

-- झूटो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'हिन्दू हरुबाहेक अरु भित्र पस्न पाउँदैनन्' भनी लेखेकोछ ।

(v) मन्दिरमा त्याएको प्रसाद बाँदरले खाइदिन्छ । (pause)

-- साँचो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'बाँदर प्रसाद खोसेर खान पल्केका हुन्छन्' भनी लेखेकोछ ।

(vi) काठमाडौंमा शिवको नाँउ विश्वनाथ बाबा रहेको छ ।

-- झूटो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'पशुपतिनाथ रहेको छ' भनी लेखेको छ । (pause)

(vii) शिवको नाँउ पशुपतिनाथ किन भयो भन्ने कायमा दुइटा कथा छन् ।

-- झूटो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'एउटा कथा छ' भनी लेखेको छ । (pause)

(viii) पार्वती शिवलाई छोडेर गइन् । (pause)

-- साँचो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'पार्वती भागिन् रे' भनी लेखेको छ । (pause)

(ix) पार्वती शिवबाट लुक्नसकिनन् । (pause)

-- साँचो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'के लुक्न सक्थिन् ?' भनी लेखेको छ ।

(pause)

(x) शिवको पशुरुपको इज्जत गर्न पशुपतिनाथको मन्दिर मानिसहरुले बनाए । (pause)

-- साँचो । (pause)

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'सम्मानमा पशुपतिनाथको मन्दिर बन्यो' भनी लेखेको छ । (pause)

4. The following sentences are without main verbs. Make the contextually appropriate selection from the given set and use it in the full sentence in each case.

(i) पार्वतीले शिवको धित --------

(a) मारिनन्

(b) सकिनन् (pause)

-- मारिनन् । पार्वतीले शिवको धित मारिनन् ।

(pause)

(ii) शिव हरिन भएर विलासमा --------

(a) खसे

(b) डुबे (pause)

-- डुबे । शिव हरिन भएर विलासमा डुबे ।

(pause)

(iii) भक्तहरु शिवलिंगको दर्शन --------

(a) दिन्छन्

(b) गर्छन् (pause)

-- गर्छन् । भक्तहरु शिवलिंगको दर्शन गर्छन् ।

(pause)

(iv) एकादशीमा श्रद्धालुहरुको मन्दिरमा धुइरो --------

(a) लाग्छ

(b) पर्छ (pause)

-- लाग्छ । एकादशीमा श्रद्धालुहरुको मन्दिरमा धुइरो लाग्छ ।

(pause)

(v) धेरै मान्छेहरू मन्दिरमा भेला --------

(a) हुन्छन्

(b) गर्छन् (pause)

-- हुन्छन् । धेरै मान्छेहरू मन्दिरमा भेला हुन्छन् ।

(pause)

(vi) भक्तहरु रातभरि जाग्राम --------

(a) खाए

(b) बसे (pause)

-- बसे । भक्तहरु रातभरि जाग्राम बसे ।

(pause)

(vii) मान्छेहरू वनमा अन्नका बिउ --------

(a) राख्छन्

(b) छर्छन् (pause)

-- छर्छन् । मान्छेहरू वनमा अन्नका बिउ छर्छन् ।

(pause)

(viii) तरुनीतन्नेरीहरू जुवारी --------

(a) नाचिरहेका छन्

(b) खेलिरहेका छन् (pause)

-- खेलिरहेका छन् । तरुनी तन्नेरीहरू जुवारी खेलिरहेका छन् ।

(pause)

5. Answer the following questions in complete sentences.

(i) नेपालका मन्दिरहरू केका बुट्टाहरूका निम्ति प्रसिद्ध छन् । (pause)

-- नेपालका मन्दिरहरू काठका बुट्टाहरूका निम्ति प्रसिद्ध छन् । (pause)

(ii) पशुपतिनाथको मन्दिर कुन नदीको किनारमा छ ? (pause)

-- पशुपतिनाथको मन्दिर बागमती नदीको किनारमा छ । (pause)

(iii) पशुपतिनाथको मूल ढोका कुन दिशामा पर्छ ? (pause)

-- पशुपतिनाथको मूल ढोका पश्चिम दिशामा पर्छ । (pause)

(iv) श्लेष्मान्तक वनमा पार्वती के भएर लुकिन् ? (pause)

-- श्लेष्मान्तक वनमा पार्वती हरिन भएर लुकिन् । (pause)

(v) पार्वतीलाई श्लेष्मान्तक वनमा को भेट्न आए ? (pause)

-- पार्वतीलाई श्लेष्मान्तक वनमा शिव भेट्न आए । (pause)

(vi) पशुपतिनाथको मन्दिरमा कुनकुन दिन धुहरो लाग्छ ? (pause)

-- पशुपतिनाथको मन्दिरमा एकादशीर पूर्णिमाका दिन धुहरो लाग्छ । (pause)

(vii) नेपालको तराईबाट हिन्दूहरू कहिले पशुपतिनाथमा आउँछन् ? (pause)

-- नेपालको तराईबाट हिन्दूहरू शिवरात्रिमा पशुपतिनाथमा आउँछन् । (pause)

(viii) दक्षिण फर्कनेहरूले के लान्छन् भन्छ ? (pause)

-- दक्षिण फर्कनेहरूले जाडो लान्छन् भन्छ । (pause)

(ix) बालाचतुर्दशीमा श्लेष्मान्तक वनमा मान्छेहरूके छर्छन् ? (pause)

-- बालाचतुर्दशीमा श्लेष्मान्तक वनमा मान्छेहरू बिउ छर्छन् । (pause)

(x) बूढाबूढीहरू जाग्राम बस्ता के गाउँछन् ? (pause)

-- बूढाबूढीहरू जाग्राम बस्ता भजन गाउँछन् । (pause)

End of Lesson Nine, Part 1. End of tape.

Lesson Nine. Part 2 पशुपतिनाथको मन्दिर

1. This is the continuation of the introductory essay on a famous Hindu temple in Kathmandu. Listen to it carefully. (From the last paragraph of page XI to the end).
2. Listen carefully and repeat after me.
3. Listen to this passage carefully.
   (Last paragraph on page XI)

Answer the following questions in full sentences.

(i) पशुपतिनाथको मन्दिर कहिले बन्यो ? (pause)
-- पशुपतिनाथको मन्दिर कहिले बन्यो भन्ने कुरो थाहा हुन सकेको छैन । (pause)

(ii) पशुपतिनाथको मन्दिर कसले बनायो ? (pause)
-- पशुपतिनाथको मन्दिर कसले बनायो भन्ने कुरो थाहा हुन सकेको छैन । (pause)

(iii) धेरै हजार वर्ष अघि काठमाडौं के थियो ? (pause)
-- धेरै हजार वर्ष अघि काठमाडौं दह थियो । (pause)

(iv) त्यो दह कस्तो आकारको थियो ? (pause)
-- त्यो दह डुंगा जस्तो आकारको थियो । (pause)

(v) त्यसमा विपस्वी ऋषिले केको बिउ छरे ? (pause)
-- त्यसमा विपस्वी ऋषिले कमलको बिउ छरे । (pause)

(vi) कमलको फूल फुलेपछि के भयो ? (pause)
-- कमलको फूल फुलेपछि त्यसमा शिव प्रकट भए । (pause)

(vii) पहिले शिवलाई कसले देखे ? (pause)

-- पहिले शिवलाई मंजुश्रीले देखे । (pause)

(viii) मंजुश्रीले काठमाडौंबाट पानी कसरी बाहिरतिर बगाए ? (pause)

-- मंजुश्रीले काठमाडौंबाट पानी चोभारको डाँडो काटी बाहिरतिर बगाए । (pause)

(ix) मानिसहरूले मन्दिरलाई किन बिर्से ? (pause)

-- मानिसहरूले मन्दिरलाई भुइँचालो गएर माटाले पुरेकाले बिर्से । (pause)

(x) पशुपतिनाथलाई के पनि भन्ने चलन छ ? (pause)

-- पशुपतिनाथलाई पारसनाथ पनि भन्ने चलन छ । (pause)

4. Listen to this passage carefully.

(Paragraph 2, page XII)

Answer the following questions in complete sentences.

(i) पशुपतिनाथको मन्दिरमा केका ढोका छन् ? (pause)

-- पशुपतिनाथको मन्दिरमा चाँदीका ढोका छन् । (pause)

(ii) पशुपतिनाथको मन्दिरमा कति वटा ढोका छन् (pause)

-- पशुपतिनाथको मन्दिरमा चार वटा ढोका छन् । (pause)

(iii) गजुर चाहिं केको हो भन्ने विश्वास छ ? (pause)

-- गजुर चाहिं सुनको हो भन्ने विश्वास छ । (pause)

(iv) हरेक ढोकाबाट भित्र के देख्छि छ ? (pause)

-- हरेक ढोकाबाट भित्र शिवलिंग देख्छि छ । (pause)

(v) उत्तरपट्टि शिवलिंगमा कसको मूर्ति अंकित छ ? (pause)

-- उत्तरपट्टि शिवलिंगमा बुद्धको मूर्ति अंकित छ । (pause)

(vi) दक्षिणपट्टिको मूर्ति कस्तो छ ? (pause)

-- दक्षिणपट्टिको मूर्ति डरलाग्दो छ । (pause)

(vii) भैरवको विशाल नांगो मूर्ति कतापट्टि छ ? (pause)

-- भैरवको विशाल नांगो मूर्ति दक्षिणपट्टि छ । (pause)

(viii) भैरव शिवको कुन रूप हो ? (pause)

-- भैरव शिवको रिसाहा रूप हो । (pause)

(ix) त्यहाँ कुन आइमाईहरू पूजा गर्न जान्छन् ? (pause)

-- त्यहाँ नानी नहुने आइमाईहरू पूजा गर्न जान्छन् । (pause)

(x) त्यहाँ पूजा गर्दा के हुन्छ भन्छन् ? (pause)

-- त्यहाँ पूजा गर्दा सन्तान हुन्छ भन्छन् । (pause)

5. The following are repetition exercises for building structure. Repeat after me.

(a) (i) भेटिन्छन् । (pause)

(ii) मस्त भेटिन्छन् (pause)

(iii) भजनमा मस्त भेटिन्छन् । (pause)

(iv) भजनटोलीहरू भजनमा मस्त भेटिन्छन् । (pause)

(v) हाताभित्र भजनटोलीहरू भजनमा मस्त भेटिन्छन् । (pause)

(vi) मन्दिरको हाताभित्र भजनटोलीहरू भजनमा मस्त भेटिन्छन् । (pause)

(b) (i) जान्छन् । (pause)

(ii) दर्शन गर्न जान्छन् । (pause)

(iii) पशुपतिनाथको दर्शन गर्न जान्छन् । (pause)

(iv) साधारण जनता पशुपतिनाथको दर्शन गर्न जान्छन् । (pause)

(v) साधारण जनतासम्म पशुपतिनाथको दर्शन गर्न जान्छन् । (pause)

(vi) राजादेखिलिएर साधारण जनतासम्म पशुपतिनाथको दर्शन गर्न जान्छन् । (pausE)

End of Lesson Nine, Part 2. End of tape.

Lesson Ten. Part 1 नेपालका जनता

1. This first reading is for listening only. It is read slower than usual for better comprehension. (From the beginning to मगरहरू जस्ते प्रख्यात छन्).
2. Listen carefully and repeat after me.
3. Answer the following either/or questions. After your response, the correct phrase and complete sentence will be given for your practice.

(i) उत्तरी भाग हिउँले ढाकिएको छ कि जंगलले ? (pause)
-- हिउँले । (pause)
-- उत्तरी भाग हिउँले ढाकिएको छ । (pause)

(ii) उत्तरमा धेरै मानिस छन् कि दक्षिणमा ? (pause)
-- दक्षिणमा । (pause)
-- दक्षिणमा धेरै मानिस छन् । (pause)

(iii) तराईमा औलाको डर हुन्थ्यो कि गर्मीको ? (pause)
-- औलाको । (pause)
-- तराईमा औलाको डर हुन्थ्यो । (pause)

(iv) खस बाहुनछेत्रीहरूलाई भन्थे कि मगरहरूलाई ? (pause)
-- बाहुनछेत्रीहरूलाई । (pause)
-- खस बाहुनछेत्रीहरूलाई भन्थे । (pause)

(v) बाहुनहरू पुरेत्याँइ गर्छन कि लुगा सिउँछन् ? (pause)
-- पुरेत्याँइ गर्छन । (pause)
-- बाहुनहरू पुरेत्याँइ गर्छन् । (pause)

(vi) छेत्रीहरू सेनामा काम गर्छन् कि बाजा बजाउने गर्छन् ? (pause)

-- सेनामा काम गर्छन् । (pause)

-- छेत्रीहरु सेनामा काम गर्छन् । (pause)

(vii) गाइनेहरू अ॒त हुन् कि किट ? (pause)

-- अ॒त । (pause)

-- गाइनेहरू अ॒त हुन् । (pause)

(viii) शेर्पाहरू पहाड चढ्न निपुण छन् कि धातुको काम गर्न ? (pause)

-- पहाड चढ्न । (pause)

-- शेर्पाहरू पहाड चढ्न निपुण छन् । (pause)

(ix) पश्चिम पहाडी क्षेत्रमा मगरहरू छन् कि शेर्पाहरू ? (pause)

-- मगरहरू । (pause)

-- पश्चिम पहाडी क्षेत्रमा मगरहरू छन् । (pause)

4. Fill in the blank with appropriate nouns selecting from the given set. After your response, repeat the full sentence.

(i) उत्तरभारतको मैदानसित -------- गाँसिएको छ ।

(a) तराई

(b) उपत्यका (pause)

-- तराई । उत्तर भारतको मैदानसित तराई गाँसिएको छ ।

(ii) औलो उन्मूलन भएकाले -------- बढेको छ ।

(a) जनसंख्या

(b) जंगल (pause)

-- जनसंख्या । औलो उन्मूलन भएकाले जनसंख्या बढेको छ ।

(iii) बाहुनछेत्रीहरू -------- भरी छरिएर बसेका छन् ।

(a) पहाड

(b) मुलुक (pause)

-- मुलुक । बाहुनछेत्रीहरू मुलुकभरी छरिएर बसेका छन् ।

(iv) ठकुरीहरू रजौटाहरूका -------- हौं भन्छन् ।

(a) सेना

(b) सन्तान (pause)

-- सन्तान । ठकुरीहरू रजौटाहरूका सन्तान हौं भन्छन् ।

(v) दमाई बिहेबटुलोमा -------- बजाउने गर्छन् ।

(a) बाजा

(b) सारंगी (pause)

-- बाजा । दमाई बिहेबटुलोमा बाजा बजाउने गर्छन् ।

(pause)

(vi) वैश्यहरू खेतीमा र -------- मा लागेका छन् ।

(a) पुरेत्याँई

(b) व्यापार (pause)

-- व्यापार । वैश्यहरू खेतीमा र व्यापारमा लागेका छन् ।

(pause)

(vii) शेर्पाहरु -------- चढ्न निपुण छन् ।

(a) पहाड

(b) वेपार (pause)

-- पहाड । शेर्पाहरु पहाड चढ्न निपुण छन् ।

(pause)

(viii) उत्तरका मगर -------- धर्म मान्छन् ।

(a) हिन्दू

(b) बौद्ध (pause)

-- बौद्ध । उत्तरका मगर बौद्ध धर्म मान्छन् ।

(pause)

(ix) थापा -------- हो ।

(a) जात

(b) थर (pause)

-- थर । थापा थर हो ।

(pause)

(x) गुरुङहरु सेनामा -------- जस्तै प्रख्यात छन् ।

(a) बाहुनहरु

(b) मगरहरु (pause)

-- मगरहरु । गुरुङहरु सेनामा मगरहरु जस्तै प्रख्यात छन् । (pause)

5. Answer the following questions in full sentences.

(i) नेपालको क्षेत्रफल भन्ने कति हजार वर्गमाइल छ ? (pause)

-- नेपालको क्षेत्रफल भन्ने छपन्न हजार वर्गमाइल छ । (pause)

(ii) पहाड र उपत्यकाहरु नेपालको कुन भागमा पर्छन् ? (pause)

-- पहाड र उपत्यकाहरु नेपालको मध्य भागमा पर्छन् । (pause)

(iii) नेपालमा कतिको एक पल्ट को माग्न निस्कन्छन् ? (pause)

-- नेपालमा कतिको एक पल्ट सन्यासीहरु माग्न निस्कन्छन् ।

(iv) कहाँ मैथिली बोलिन्छ ? (pause)

-- तराईमा मैथिली बोलिन्छ । (pause)

(v) खसभाषाको अर्थ के नाउँ रहेको छ ? (pause)

-- खस भाषाको अर्थ नेपाली नाउँ रहेको छ । (pause)

6. The following repetition exercises are for building structure. Repeat after me.

(a) (i) छ । (pause)

(ii) क्षेत्र छ । (pause)

(iii) तराई क्षेत्र छ । (pause)

(iv) मैदानसित गाँसिएको तराई क्षेत्र छ । (pause)

(v) भारतको मैदानसित गाँसिएको तराई क्षेत्र छ । (pause)

(vi) उत्तर भारतको मैदानसित गाँसिएको तराई क्षेत्र छ । (pause)

(vii) दक्षिणमा उत्तर भारतको मैदानसित गाँसिएको तराई क्षेत्र छ । (pause)

(b) (i) पाइन्छ । (pause)

(ii) प्रथा पाइन्छ । (pause)

(iii) जातभातको प्रथा पाइन्छ । (pause)

(iv) हिन्दू जातभातको प्रथा पाइन्छ । (pause)

(v) सम्प्रदायमा हिन्दू जातभातको प्रथा पाइन्छ । (pause)

(vi) बाहुनक्षेत्रीहरुको सम्प्रदायमा हिन्दू जातभात प्रथा पाइन्छ । (pause)

(vii) धर्ममा अडिएकाले बाहुनक्षेत्रीहरुको सम्प्रदायना हिन्दू जातभात प्रथा पाइन्छ । (pause)

(viii) वर्णाश्रम धर्ममा अडिएकाले बाहुनक्षेत्रीहरुको सम्प्रदायमा हिन्दू जातभात प्रथा पाइन्छ । (pause)

End of Lesson Ten, Part 1. End of tape.

Lesson Ten. Part 2 नेपालका जनता

1. This first reading is for listening only. It is read slower than usual for better comprehension. (From तामाङहरु पहाडी नेपाली सम्प्रदायहरुमा सबैभन्दा बढी संख्यामा छन् to the end of the lesson).

2. Listen carefully and repeat after me.

3. Answer the following questions in complete sentences.

(i) तामाङहरु केकेमा पछि परेका छन् ? (pause)
-- तामाङहरु शिक्षा र बेपारमा पछि परेका छन् । (pause)

(ii) तामाङहरु के धर्म मान्छन् ? (pause)
-- तामाङहरु बौद्ध धर्म मान्छन् । (pause)

(iii) नेवारहरु कुन उपत्यकाका वासी हुन् ? (pause)
-- नेवारहरु काठमाडौं उपत्यकाका वासी हुन् । (pause)

(iv) नेवारहरु केका लागि विख्यात छन् ? (pause)
-- नेवारहरु कलाकौशलका लागि विख्यात छन् । (pause)

(v) के गर्नमा नेवारहरु चतुर हुन्छन् ? (pause)
-- बेपार गर्नमा नेवारहरु चतुर हुन्छन् । (pause)

(vi) राई लिम्बूहरु कस्ता हुन्छन् ? (pause)
-- राई लिम्बूहरु सोझा र बलिया हुन्छन् । (pause)

(vii) जंगली अवस्थामा कोको छन् ? (pause)
-- कुसुण्डा र राउटया जंगली अवस्थामा छन् । (pause)

(viii) नेपालमा कति मुसल्मान छन् ? (pause)
-- नेपालमा केही मुसल्मान छन् । (pause)

(ix) नेपालको राष्ट्रभाषा के हो ? (pause)

-- नेपालको राष्ट्रभाषा नेपाली हो । (pause)

(x) नेपाललाई राष्ट्रिय सूत्रमा केले उनेको छ ? (pause)

-- नेपाललाई राष्ट्रिय सूत्रमा नेपालीले उनेको छ । (pause)

4. If the statement is true, say साँचो , if not, say झूटो .

(i) तामाङको स्थिति अरुको भन्दा राम्रो छैन । (pause)

-- साँचो ।

(ii) तामाङहरु नेपाली मात्र बोल्छन् । (pause)

-- झूटो ।

(iii) नेवारहरु आर्य र मंगोल मिसिएर बनेका छन् । (pause)

-- साँचो ।

(iv) नेवारहरु काठमाडौंमा मात्र बस्छन् । (pause)

-- झूटो ।

(v) राईहरुका धेरै भाषा छन् । (pause)

-- साँचो ।

(vi) राईहरु सेनामा नामी छन् । (pause)

-- साँचो ।

(vii) कुसुण्डा र राउटया शिक्षामा अघि बढेका छन् । (pause)

-- झूटो ।

(viii) पूर्वपहाडमा मुसलमानहरु छैनन् । (pause)

-- साँचो ।

(ix) नेपाली बोल्ने भन्दा नेवारी बोल्ने थोरै छन् । (pause)

-- साँचो ।

(x) नेपालमा धेरै किसिमका मान्छे भए पनि एउटा साझा भाषा छ । (pause)

-- साँचो ।

5. The following are repetition exercises for building structure. Repeat after me.

(a) (i) देखिन्छ । (pause)

(ii) सम्पर्क भएको देखिन्छ । (pause)

(iii) प्रशस्त सम्पर्क भएको देखिन्छ । (pause)

(iv) नेवारहरुको प्रशस्त सम्पर्क भएको देखिन्छ । (pause)

(v) इतिहासमा नेवारहरुको प्रशस्त सम्पर्क भएको देखिन्छ । (pause)

(vi) आर्य र मंगोलसँग इतिहासमा नेवारहरुको प्रशस्त सम्पर्क भएको देखिन्छ । (pause)

Repeat.

(b) (i) मानिएको छ । (pause)

(ii) राष्ट्रभाषा मानिएको छ । (pause)

(iii) साझाभएकाले राष्ट्रभाषा मानिएको छ । (pause)

(iv) सबैको साझा भएकाले राष्ट्रभाषा मानिएको छ । (pause)

(v) नेपाली भाषा सबैको साझा भएकाले राष्ट्रभाषा मानिएको छ । (pause)

Repeat.

6. Change the main verbs of the following sentences into their negative counterparts.

(i) तामाङहरूले उँभो उठ्ने मौका पाए । (pause)

-- तामाङहरूले उँभो उठ्ने मौका पाएनन् । (pause)

(ii) नेवारहरू हिन्दू धर्म मात्रै मान्छन् । (pause)

-- नेवारहरू हिन्दू धर्म मात्रै मान्दैनन् । (pause)

(iii) नेवार र ब्राह्मणहरू सेनामा जान्थे । (pause)

-- नेवार र ब्राह्मणहरू सेनामा जाँदैनथे । (pause)

(iv) थकालीहरू तामाङ भाषा बोल्छन् । (pause)

-- थकालीहरू तामाङ भाषा बोल्दैनन् । (pause)

(v) सुदूर पश्चिममा लिम्बूहरू छन् । (pause)

-- सुदूर पश्चिममा लिम्बूहरू छैनन् । (pause)

End of Lesson Ten, Part 2. End of tape.

Lesson Eleven. Part 1 पत्रपत्रिकाको भाग१

1. Listen to the following piece of news carefully.

(गोमांस आयातमा पूर्ण प्रतिबन्ध)

2. Repeat after me.

3. Answer the following questions in complete sentences.

(i) कसले गाईगोरुको मासु बेच्न मनाइ गऱ्यो ? (pause)

-- श्री५को सरकारले गाईगोरुको मासु बेच्न मनाइ गऱ्यो । (pause)

(ii) गाईगोरु को मासु कहाँबाट ल्याएर बेच्थे ? (pause)

-- गाईगोरुको मासु विदेशबाट ल्याएर बेच्थे । (pause)

(iii) नियम उल्लंघन गरेमा के हुन्छ ? (pause)

-- नियम उल्लंघन गरेमा कडा कारवाही हुन्छ । (pause)

(iv) गाई मार्ने मान्छेलाई कति वर्षको कैद हुन्छ ? (pause)

-- गाई मार्ने मान्छेलाई १२ वर्षको कैद हुन्छ । (pause)

(v) गोवध गर्नेलाई के अनुसार कैद गरिन्छ ? (pause)

-- गोवध गर्नेलाई नेपालको कानून अनुसार कैद गरिन्छ । (pause)

4. Listen to the following news item very carefully. For the first time in the text expressions specifically used for the members of the royal family are used. The first reading is only for listening. (शाहीभ्रमण)

5. Listen carefully and repeat after me.

6. Listen to this passage carefully.

(असोज २६ गते २०३० | श्री५ .... भव्य स्वागत भयो)

Answer the following questions in full sentences.

(i) श्री५ को सवारी कुन सालको कति गते भयो ? (pause)

-- श्री५ को सवारी २०३० सालको असोज २६ गते भयो । (pause)

(ii) श्री५ महाराजधिराजसँग कसको पनि सवारी भयो ? (pause)

-- श्री५ महाराजाधिराजसँग श्री५ बडामहारानी को पनि सवारी भयो । (pause)

(iii) कसको निम्तो थियो ? (pause)

-- भारतका राष्ट्रपतिको निम्तो थियो । (pause)

(iv) मौसुफहरुको सवारी कहाँ भयो ? (pause)

-- मौसुफहरुको सवारी भारतमा भयो । (pause)

(v) श्री५ को सवारी दिल्लीमा किन भयो ? (pause)

-- श्री५ को सवारी दिल्लीमा राजकीय भ्रमण गरिबक्सन भयो । (pause)

(vi) कति समयका लागि सो सवारी भएको थियो ? (pause)

-- एक हप्ताका लागि सो सवारी भएको थियो । (pause)

(vii) मौसुफहरुको स्वागत कस्तो भयो ? (pause)

-- मौसुफहरुको स्वागत भव्य भयो । (pause)

(viii) ठीक कति बजे श्री५ हरू नयाँ दिल्ली पुगिबक्सयो ? (pause)

-- ठीक १२ बजेर ३८ मिनेट जाँदा श्री५ हरू नयाँ दिल्ली पुगिबक्सयो । (pause)

7. Make the contextually appropriate choice from the given set. After your selection, use it in the full sentence also.

(i) विमानस्थलमा उच्च अधिकारीहरु -------- आउनुभयो ।

(a) कुराकानी गर्न

(b) स्वागत दर्शन गर्न (pause)

-- स्वागत दर्शन गर्न । (pause)

-- विमानस्थलमा उच्च अधिकारीहरु स्वागत दर्शन गर्न आउनुभयो ।

(pause)

(ii) श्री५ ओलिबाजसना साथ २१ तोपको सलामी -------- ।

(a) ठग्राइयो

(b) दिइयो (pause)

-- ठग्राइयो । (pause)

-- श्री५ ओलिबाजसना साथ २१ तोपको सलामी ठग्राइयो ।

(pause)

(iii) नेपाल तथा भारतका धूनहरु -------- ।

(a) बजाइए

(b) खेलिए (pause)

-- बजाइए । (pause)

-- नेपाल तथा भारतका धूनहरु बजाइए ।

(pause)

(iv) श्री५ बाट सम्मानगारत को निरीक्षण -------- ।

(a) हेरिबाजयो

(b) गरिबाजयो (pause)

-- गरिबाजयो । (pause)

-- श्री५ बाट सम्मानगारत को निरीक्षण गरिबाजयो ।

(pause)

(v) श्री५ बाट मित्रता गहन हुने आशा -------- ।

(a) व्यक्त गरिबक्सयो

(b) सुनिबक्सयो (pause)

-- व्यक्त गरि बक्सयो । (pause)

-- श्री५ बाट मित्रता गहन हुने आशा व्यक्त गरिबक्सयो ।

(pause)

8. If the statement is true, say साँचो ; if not, say झूटो .

(i) मौसुफको भ्रमण एक ठाउँमा मात्र भएन । (pause)

-- साँचो ।

(ii) श्री५ को भ्रमण कार्यक्रम श्री५ बाट बनाइबक्सयो (pause)

-- झूटो ।

(iii) भारतसरकारबाट भ्रमणको उल्लेख भयो । (pause)

-- झूटो ।

(iv) यस भ्रमणबाट मित्रता बढ्यो । (pause)

-- साँचो ।

9. Transform the follwoing verbs into appropriate royal forms:

(i) श्री५ ले गऱ्यो । (pause)

-- श्री५ बाट गरिबक्स्यो । (pause)

(ii) श्री५ बडामहारानीले आशा लिहन् । (pause)

-- श्री५ बडामहारानीबाट आशा लिइबक्स्यो । (pause)

(iii) श्री ५ स्वस्थ हुनुभयो । (pause)

-- श्री५ स्वस्थ भइबक्स्यो । (pause)

(iv) प्रजाहरूले श्री ५ हरुलाई हेरे । (pause)

-- प्रजाहरूले श्री५हरुको दर्शन गरे । (pause)

End of Part 1, Lesson Eleven. End of tape.

64

Lesson Eleven. Part 2 पत्रपत्रिकाको भाग

1. Listen to the following editiorial comment carefully. The first reading is only for you to listen to. (सम्पादकीय -- लोकगीत)

2. Listen carefully and repeat after me.

3. If the statement is true, answer with साँचो , if not, with झूटो . Answer the why-question by quoting the appropriate phrase from the text employing the भनी -structure.

(i) लोकगीत सबैको निम्ति मीठो हुन्छ । (pause)

-- साँचो ।

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'प्रिय र मधुर हुन्छ' भनी लेखेको छ ।

(pause)

(ii) गीत धेरै किसिमसंग गाइन्छ । (pause)

-- साँचो ।

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'धेरै तरीकाले गाइन्छ' भनी लेखेको छ ।

(pause)

(iii) लोकगीत धेरै मान्छेले जान्दैनन् । (pause)

-- झूटो ।

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'लोकगीत नै बढी चलन चल्तीमा आउने' भनी लेखेको छ । (pause)

(iv) संगीतको विकासक्रममा आधुनिक संगीत पहिले देखा पर्छ ।

-- झूटो । (pause)

किन ?

-- यस लेखमा 'लोकगीत ने पहिले देखा पर्दछ' भनी लेखेको छ ।

(pause)

(v) लोकगीतबाट सांस्कृतिक झलक राम्ररी देखिन्छ (pause)

-- साँचो ।

किन ? (pause)

-- यस लेखमा 'सजिलो पर्दछ' भनी लेखेको छ ।

(pause)

4. Choose the contextually appropriate verbs from the given sets for the blanks provided. Repeat your correct response in the full sentence.

(i) गीतले वेदनाबाट छुटकारा --------

(a) पाउँछ

(b) दिन्छ (pause)

-- दिन्छ । (pause)

-- गीतले वेदनाबाट छुटकारा दिन्छ । (pause)

(ii) गीतमा मनका भावना --------

(a) बन्छन्

(b) पोखिन्छन् (pause)

-- पोखिन्छन् (pause)

-- गीतमा मनका भावना पोखिन्छन् । (pause)

(iii) गीतबाट सारा लेकबेंसी --------

(a) ढाकिन्छ

(b) फैलिन्छ (pause)

-- ढाकिन्छ । (pause)

-- गीतबाट सारा लेकबेंसी ढाकिन्छ । (pause)

(iv) लोकगीतले आधुनिक गीतलाई --------

(a) हटाएको छ

(b) सुधारेको छ (pause)

-- सुधारेको छ । (pause)

-- लोकगीतले आधुनिक गीतलाई सुधारेको छ (pause)

(v) लोकगीतको माध्यमले दुई ठाउँको सम्बन्ध कायम ----------

(a) गराएको छ

(b) बनाएको छ (pause)

-- गराएको छ । (pause)

-- लोकगीतको माध्यमले दुई ठाउँको सम्बन्ध गराएको छ ।

(vi) नेपालको लोकगीतमा सांस्कृतिक झलक --------

(a) सकिन्छ

(b) देखिन्छ (pause)

-- देखिन्छ । (pause)

-- नेपालको लोकगीतमा सांस्कृतिक झलक देखिन्छ ।

(pause)

(vii) मान्छे धेरै चाहना --------

(a) लाग्छन्

(b) राख्छन् (pause)

-- राख्छन् । (pause)

-- मान्छे धेरै चाहना राख्छन् । (pause)

5. Answer the following questions in complete sentences.

(i) गीतलाई कति प्रकारमा बाँडिन्छ ? (pause)

-- गीतलाई तीन प्रकारमा बाँडिन्छ । (pause)

(ii) ती केके हुन् ? (pause)

-- ती शास्त्रीय, आधुनिक र लोक हुन् । (pause)

(iii) तिनमध्ये कुन बढी चलन चल्तीमा भाउँछ ?

-- तिनमध्ये लोकगीत बढी चलनचल्तीमा आउँछ ।

(iv) लोकगीतको प्रेरणा नपाई केको उन्नति हुन सक्तैन ?

(pause)

-- लोकगीतको प्रेरणा नपाई संगीतको उन्नति हुन सक्तैन ।

(pause)

(v) लोकगीत सहरबाट आउँछ कि गाउँबाट ? (pause)

-- लोकगीत दुवै ठाउँबाट आउँछ । (pause)

(vi) एक ठाउँको लोकगीत अर्को ठाउँसित मिल्छ कि मिल्दैन ?

(pause)

-- एक ठाउँको लोकगीत अर्को ठाउँसित मिल्दैन ।

(pause)

(vii) लोकगीतमा गाउँको जीवनको झलक देखिन्छ कि देखिंदैन ?

(pause)

-- लोकगीतमा गाउँको जीवनको झलक देखिन्छ ।

(pause)

(viii) मान्छेको हृदयलाई लोकगीतबाट के मिल्दछ ?

(pause)

-- मान्छेको हृदयलाई लोकगीतबाट आनन्द मिल्दछ ।

(pause)

6. The following repetition exercises are for building structure. Repeat after me.

(a) (i) हुन सक्तैन (pause)

(ii) उन्नति हुन सक्तैन (pause)

(iii) संगीतको उन्नति हुन सक्तैन (pause)

(iv) सम्पूर्ण रूपले संगीतको उन्नति हुन सक्तैन । (pause)

(v) प्रेरणा नपाई सम्पूर्ण रूपले संगीतको उन्नति हुन सक्तैन । (pause)

(vi) लोकगीतको प्रेरणा नपाई सम्पूर्ण रूपले संगीतको उन्नति हुन सक्तैन । (pause)

Repeat.

(b) (i) आनन्द मिल्दछ (pause)

(ii) लोकगीतबाट आनन्द मिल्दछ (pause)

(iii) विभिन्न ठाँउका लोकगीतबाट आनन्द मिल्दछ (pause)

(iv) हृदयलाई विभिन्न ठाउँका लोकगीतबाट आनन्द मिल्दछ । (pause)

(v) मान्छेको हृदयलाई विभिन्न ठाउँका लोकगीतबाट आनन्द मिल्दछ । (pause)

(vi) नौलो नयाँ चाहने मान्छेको हृदयलाई विभिन्न ठाउँका लोकगीतबाट आनन्द मिल्दछ । (pause)

Repeat.

End of Lesson Eleven, Part 2. End of tape.

Lesson Twelve. Part 1 शाही सम्बोधन

1. The first reading is for listening only. For better comprehension it is read slower than the normal speed. ('विजयाद शमी' speech).
2. Listen carefully and repeat after me.
3. Answer the following questions in full sentences.

(i) यो सन्देश कुन सालको हो ? (pause)

-- यो सन्देश २०३० सालको हो । (pause)

(ii) केको उपलक्ष्यमा यो सन्देश श्री ५ बाट बक्सेको हो ? (pause)

-- विजया दशमीको उपलक्ष्यमा यो सन्देश श्री ५ बाट बक्सेको हो । (pause)

(iii) यो सन्देश कसको नाममा थियो ? (pause)

-- यो सन्देश राष्ट्रको नाममा थियो । (pause)

(iv) श्री ५ को पूरा नाउँ के हो ? (pause)

-- श्री ५ को पूरा नाउँ श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्रवीरविक्रम शाहदेव हो । (pause)

(v) के व्यक्त गर्न पाउँदा श्री ५ हर्षित होइबक्सिन्छ ? (pause)

-- शुभकामना व्यक्त गर्न पाउँदा श्री ५ हर्षित होइबक्सिन्छ । (pause)

(vi) विजयादशमी कुन मौसमपछि आउँछ ? (pause)

-- विजयादशमी ग्रीष्म र वर्षा पछि आउँछ । (pause)

(vii) विजयादशमी कुन मौसममा पर्छ ? (pause)

-- विजयादशमी शरदमा पर्छ । (pause)

(viii) श्री ५ कस प्रति शुभकामना व्यक्त गरिबक्सँदैछ ?

(pause)

-- श्री ५ समस्त हिन्दू जगतका निवासीहरुप्रति शुभकामना व्यक्त गरि बक्सदै छ । (pause)

(ix) श्री ५ को विचारमा हामीकहाँ समस्या छन् कि छैनन् ?

(pause)

-- श्री ५ को विचारमा हामी कहाँ समस्या छन् ।

(pause)

(x) विजयादशमीले केको विश्वास दिएको छ ?

(pause)

-- विजयादशमीले असत्यमाथि सत्यको विजय हुन्छ भन्ने विश्वास दिएको छ । (pause)

4, Make the contextually appropriate choice from the given set and use it in the sentence.

(i) नेपालीको घरआँगनमा -------- आइपुगेको छ ।

(a) पर्व

(b) समस्या (pause)

-- पर्व । (pause)

-- नेपालीको घरआँगनमा पर्व आइपुगेको छ (pause)

(ii) स्वदेश वा -------- रहेका नेपालीहरू विजयादशमी मनाउँछन् ।

(a) विदेशमा

(b) विश्वमा (pause)

-- विदेशमा । (pause)

-- स्वदेश वा विदेशमा रहेका नेपालीहरू विजयादशमी मनाउँछन् ।

(pause)

(iii) असत्यमाथि सत्यको -------- हुन्छ ।

(a) जीत

(b) हार (pause)

-- जीत । (pause)

-- असत्यमाथि सत्यको जीत हुन्छ । (pause)

(iv) नेपालीले -------- बाटो भुल्नु हुँदैन ।

(a) आफ्नोपनबाट

(b) आधुनिकताबाट (pause)

-- आफ्नोपनबाट । (pause)

-- नेपालीले आफ्नोपनबाट बाटो भुल्नु हुँदैन । (pause)

(v) श्री -------- भवानीले नेपालीलाई सफलता प्रदान गरून् ।

(a) विजयादशमी

(b) नवदुर्गा (pause)

-- नवदुर्गा । (pause)

-- श्री नवदुर्गा भवानीले नेपालीलाई सफलता प्रदान गरून् ।

(pause)

5. If the statement is true, say साँचो ; if not, say झूटो .

(i) विजयादशमी वर्षको एक चोटि मात्र आउँछ । (pause)

-- साँचो ।

(ii) श्री ५ विजयादशमीको पर्व मनाइबक्सिन्छ ।

-- साँचो । (pause)

(iii) विदेशमा बसेका नेपालीहरू विजयादशमी मान्दैनन् ।

(pause)

-- झूटो ।

(iv) विजयादशमीबाट हिन्दूहरूलाई ठूलो मनोबल मिल्छ ।

(pause)

-- साँचो ।

(v) विजयादशमी धेरै पुरानो पर्व होइन । (pause)

-- झूटो ।

(vI) विजयादशमी मा देवीको पूजा हुन्छ ।

-- साँचो । (pause)

6. Repeat the following exercises for building structure.

(a) (i) भुल्नु हुँदैन । (pause)

(ii) बाटो भुल्नु हुँदैन । (pause)

(iii) आफ्नोपनबाट बाटो भुल्नु हुँदैन । (pause)

(iv) अगाडि बढ्दा आफ्नोपनबाट बाटो भुल्नु हुँदैन । (pause)

(v) नेपालीले अगाडि बढ्दा आफ्नोपनबाट बाटो भुल्नु हुँदैन । (pause)

(vi) आधुनिक तातिर नेपालीले अगाडि बढ्दा आफ्नोपनबाट बाटो भुल्नु हुँदैन । (pause)

Repeat.

(b) (i) आइपुगेको छ । (pause)

(ii) पर्व आइपुगेको छ । (pause)

(iii) राष्ट्रिय पर्व आइपुगेको छ । (pause)

(iv) विजया दशमीको राष्ट्रिय पर्व आइपुगेको छ । (pause)

(v) घर आँगनमा विजया दशमीको राष्ट्रिय पर्व आइपुगेको छ । (pause)

(vi) नेपालीको घर आँगनमा विजया दशमीको राष्ट्रिय पर्व आइपुगेको छ । (pause)

Repeat.

End of Lesson Twelve, Part 1. End of tape.

Lesson Twelve. Part 2 शाही सम्बोधन

1. The first reading is for listening only.
   (असंलग्न राष्ट्रहरूको शिखरसम्मेलन)
2. Listen carefully and repeat after me.
3. Listen to this passage most attentively.
   (दुइ ठूला मित्रराष्ट्र हरूका . . . आशा छ)

   Answer the following questions in full sentences.

   (i) नेपाल कति र कस्ता मित्रराष्ट्रहरूका बीचमा अवस्थित छ ?
   (pause)
   -- नेपाल दुइ ठूला मित्रराष्ट्रहरूका बीचमा अवस्थित छ ।
   (pause)

   (ii) ती दुइ ठूला मित्रराष्ट्रहरू कुन हुन् ? (pause)
   -- ती दुइ ठूला मित्रराष्ट्रहरू भारत र चीन हुन् ।
   (pause)

   (iii) कसबाट विश्वशान्ति चाहिन्छ भन्ने कुरो लुकेको छैन ?
   (pause)
   -- चेतनशील व्यक्तिबाट विश्वशान्ति चाहिन्छ भन्ने कुरो लुकेको छैन ।
   (pause)

   (iv) केको माध्यमबाट विश्वशान्तिमा योगदान पुऱ्याउन सकिन्छ रे ? (ग)
   (pause)
   -- असंलग्नताको माध्यमबाट विश्वशान्तिमा योगदान पुऱ्याउन सकिन्छ रे ।
   (pause)

   (v) नेपालको नीति कस्तो रहिआएको छ ? (pause)
   -- नेपालको नीति दृढ रहिआएको छ । (pause)

(vi) आपनो उदेश्य हासिल गर्नमा के पाइन्छ भन्ने श्री ५ को आशा छ ?

(pause)

-- आपनो उदेश्य हासिल गर्नमा सफलता पाइन्छ भन्ने श्री ५ को आशा छ । (pause)

(vii) श्री ५ लाई कसको सद्भावना र शुभेच्छा चाहिएको छ ?

(pause)

-- श्री ५ लाई देशवासीको सद्भावना र शुभेच्छा चाहिएको छ ।

(pause)

4. If the statement is true, say साँचो ; if not, say झूटो .

(i) असंलग्न राष्ट्रहरुको चौथा सम्मेलन नेपालमा भयो ।

(pause)

-- झूटो ।

(ii) नेपालका श्री ५ को भ्रमण विदेशमा मात्र हुन्छ ।

(pause)

-- झूटो ।

(iii) श्री ५ को सवारी करीब एक हप्ता का लागि अस्पतालमा भएको थियो । (pause)

-- साँचो ।

(iv) श्री ५ को अनुपस्थितिमा श्री ५ ले गर्नुपर्ने कामको अभिभारा मन्त्रिपरिषद् वहन गर्छ । (pause)

-- झूटो ।

(v) श्री पशुपतिनाथले नेपालीहरुको कल्याण गर्दैनन् भन्ने विश्वास श्री ५ मा छैन । (pause)

-- साँचो ।

5. Make the contextually appropriate choice from the given set and use your response in the sentence.

(i) श्री ५ को एक मात्र चिन्ताको विषय -------- हो ।

(a) नियमित स्वदेश भ्रमण

(b) नेपालीको निरन्तर हित (pause)

-- नेपालीको निरन्तर हित (pause)

-- श्री ५ को एक मात्र चिन्ताको विषय नेपालीको निरन्तर हित हो । (pause)

(ii) नेपालजस्तो -------- देशलाई असंलग्नता चाहिएको छ ।

(a) भूपरिवेष्टित

(b) मित्रराष्ट्र (pause)

-- भूपरिवेष्टित । (pause)

-- नेपालजस्तो भूपरिवेष्टित देशलाई असंलग्नता चाहिएको छ । (pause)

(iii) श्री ५ बाट नेपाली प्रतिनिधिमण्डलको -------- गरिबक्स्यो ।

(a) पक्ष

(b) नेतृत्व (pause)

-- नेतृत्व । (pause)

-- श्री ५ बाट नेपाली प्रतिनिधिमण्डलको नेतृत्व गरिबक्स्यो । (pause)

(iv) श्री ५ बाट राजप्रतिनिधिपरिषद्को -------- गरिबक्स्यो ।

(a) नेतृत्व

(b) गठन (pause)

-- गठन । pause)

-- श्री ५ बाट राजप्रतिनिधिपरिषद्को गठन गरिबक्स्यो । (pause)

(v) सबै देशवासीहरूले अमनचैन -------- राख्नु पर्छ ।

(a) कायम

(b) कल्याण (pause)

-- कायम । सबै देशवासीहरूले अमनचैन कायम राख्नु पर्छ ।

6. The following repetition exercises are for structure building. Repeat after me.

(a) (i) गर्नेछन् (pause)

(ii) योगदान गर्नेछन् (pause)

(iii) सक्दो योगदान गर्नेछन् (pause)

(iv) अगि बढाउन सक्दो योगदान गर्नेछन् । (pause)

(v) गतिलाई अगि बढाउन सक्दो योगदान गर्नेछन् । (pause)

(vi) विकासको गतिलाई अगि बढाउन सक्दो योगदान गर्नेछन् । (pause)

(vii) देशवासीहरूले विकासको गतिलाई अगि बढाउन सक्दो योगदान गर्नेछन् । (pause)

(viii) सबै देशवासीहरूले विकासको गतिलाई अगि बढाउन सक्दो योगदान गर्नेछन् । (pause)

Repeat.

(b) (i) छ (pause)

(ii) छँदै छ (pause)

(iii) मन्त्रिपरिषद् छँदै छ (pause)

(iv) संचालन गर्न-गराउन मन्त्रिपरिषद् छँदै छ (pause)

(v) विकास कार्यहरूको संचालन गर्न-गराउन मन्त्रिपरिषद् छँदै छ । (pause)

(vi) शासन र विकास कार्यहरूको संचालन गर्न-गराउन मन्त्रिपरिषद् छँदै छ । (pause)

(vii) दैनिक शासन र विकास कार्यहरूको संचालन गर्न-गराउन मन्त्रिपरिषद् छँदै छ । (pause)

Repeat.

End of Lesson Twelve, Part 2. End of Intermediate Nepali Reader. End of tape.